

Оптимізація системи залучення ветеранів та ветеранок до планувального процесу

Дисклеймер

Цей документ містить аналітичні рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення системи залучення ветеранської спільноти до стратегічного планування на місцевому рівні. Зазначені положення мають виключно рекомендаційний характер, не є остаточними нормативно-правовими актами та можуть бути адаптовані або затверджені відповідно до внутрішніх процедур відповідними органами місцевого самоврядування.

Загальні положення для територіальних громад

Оптимізація системи залучення ветеранів та ветеранок до планувального процесу в територіальних громадах має розглядатися як складова якісного стратегічного управління, а не як окремий соціальний напрям. Проведенні фокус групи у пілотних громадах засвідчили наявність запиту з боку ветеранської спільноти на участь у формуванні пріоритетів розвитку, водночас виявили низку структурних, комунікаційних та процедурних бар'єрів. Рекомендації, викладені нижче, ґрунтуються на результатах емпіричної частини дослідження та спрямовані на формування системної моделі залучення, що забезпечить сталість, прозорість і реальний вплив ветеранської спільноти на прийняття управлінських рішень.

Передусім доцільно інституціоналізувати участь ветеранів у процесі стратегічного планування. Йдеться не лише про включення представників ветеранської спільноти до складу робочих груп з розроблення стратегічних документів та стратегічних комітетів з їх моніторингу та оновлення, консультативно дорадчих органів, а також про закріплення відповідних процедур у нормативних актах місцевого рівня. Головним є створення умов для інституціалізації ветеранської спільноти громади та представлення у циклі стратегічного планування як стейкхолдера - зацікавленої та інституціалізованої частини громади.

Формалізація участі зменшує ризик ситуативності та забезпечує сталість залучення незалежно від кадрових змін чи політичного циклу.

Важливо забезпечити рівний територіальний доступ до процесів планування. Дані обговорень підтверджують, що фізична віддаленість від адміністративного центру громади, транспортна інфраструктура та обмежена поінформованість знижують рівень включеності мешканців окремих населених пунктів. Проведення виїзних стратегічних сесій, використання змішаних форматів участі та попереднє інформування через декілька каналів комунікації дозволяють мінімізувати ці бар'єри. Ефективна комунікаційна стратегія громади та інституціолізована ветеранська спільнота через дорадчі органи, громадські організації, заклади та простори відповідного профілю.

Окремої уваги потребує якість комунікації. Ветерани та ветеранки демонструють готовність до участі тоді, коли бачать відповідальність та зв'язок між висловленими пропозиціями та управлінськими рішеннями. Запровадження механізмів публічного звітування про врахування або неврахування пропозицій із чітким обґрунтуванням сприятиме підвищенню довіри та відчуття суб'єктності. Комунікаційна стратегія у процесі стратегічного планування є одним з вирішальних чинників її успішності, оскільки алігуючий цикл у розвитку громади є постійно триваючим та є складовою системи прийняття управлінських рішень, роль ветеранської спільноти у цьому процесі надважлива. Якщо ветеранська спільнота сильна та згуртована, з чітко визначеним вектором власної діяльності, що передбачено та закріплено Стратегією розвитку громади, то формуються умови для деталізації ветеранської політики через окрему Стратегію ветеранської політики у громаді.

Результати дослідження також вказують на потребу у підвищенні компетентності посадових осіб у сфері ветеранської політики та партисипативного планування. Професійне навчання щодо специфіки роботи з ветеранською спільнотою, травма-інформованого підходу, фасилітації групових процесів і стратегічного аналізу дозволить підвищити якість взаємодії та зменшити комунікаційні напруження.

Оптимізація фінансової складової має полягати у поєднанні бюджетних інструментів із залученням партнерських ресурсів бізнесу та громадського сектору. **Прозорість розподілу коштів, конкурсні механізми підтримки ветеранських ініціатив та інтеграція відповідних заходів у програмні документи громади підвищують передбачуваність системи підтримки.**

Доцільно також розвивати внутрішні спроможності ветеранських спільнот до участі у плануванні. Інформаційні зустрічі щодо структури стратегічних документів, бюджетного процесу, можливостей впливу на місцеву політику формують розуміння процедур і знижують бар'єри входження до цього процесу. За результатами фокус груп очевидно, що відсутність знань про механізми прийняття рішень часто сприймається як відсутність можливостей впливу.

Системна інтеграція ветеранської перспективи у стратегічні документи громади має здійснюватися не через ізольований розділ, а через міжсекторальний підхід. Питання зайнятості, реабілітації, освіти, просторового планування та розвитку підприємництва повинні враховувати потреби ветеранів як частину загальної політики розвитку громади.